

Relació

SOBRE

l'ensenyament y els estudis dels Estipendiats

DE

L'Esma. Diputació Provincial de Barcelona

a l'Universitat de Halle

Any 1908-1909.

Halle a S.

1909

1808

2008

6081

Relació

sobre l'ensenyament y els estudis dels Estipendiats
de la Esma. Diputació Provincial de Barcelona
a l'Universitat de Halle.—Any 1908-1909.

Conforme al *Memoradum sobre la necessitat d'una promoció de la filologia nacional catalana y els medis ab que's pot obtenir y el fruyt qu'en surtirà*, escrit del que soscriu y acceptat y posat en planta al fi de l'any 1907 per l'*Esma. Diputació Provincial de Barcelona*, se va convocar un concurs per la tardor de 1908, per elegir els Estipendiats que devien enviarse a l'Universitat de Halle per rebre una formació científica bax la meua direcció. Se tractava de fundar a Catalunya una filologia científica, que s'ha de crear, no ab paraules y alabances, sino ab fets y feyna, que «no han de manetjar aficionats, sino filòlechs instruits y seriosos».

El tribunal compost per *Mossen Antoni M.ª Alcover*, En *Guillem de Brocá*, En *Pompeu Fabra*, En *Jaume Massó y Torrents*, N' *Antoni Rubió y Lluch*, va examinar durant el 2 y 3 de octubre de 1908 els aspirants en les següents matèries:

1.) *Francès*:

a.) Traducció per escrit, d'un text català fàcil, en francès (Llibre de les bèsties).

b.) Una conversa senzilla en francès (sobre literatura catalana).

2.) *Llatí*.

a.) Traducció per escrit, d'un text llatí difícil, en català (St. Ciprià).

b.) Prova vocal de gramàtica llatina (Anàlisi d'alguns versos de l'Eneida).

3.) *Alemany*.

Traducció per escrit, d'un text alemany fàcil, en català (Una rondalla de Grimm).

4.) *Un exercici pràctic d'aptitut per l'audició fonètica*.

Varen ser elegits dels aspirants com aptes per l'estudi de la filologia.

R. 10.278

Don Pere Barnils y Giol, nascut al 23 d'Octubre de 1881, de Centelles (prov. de Barcelona).

Don Antoni Griera y Gaja, nascut al 17 de Janer de 1887, de S. Bartomeu del Grau (prov. de Barcelona).

Don Manuel de Montoliu, nascut al 30 d'Avril de 1878, de Barcelona.

P'el semestre d'ivern de l'Universitat de Halle, que va comensar al final d'octubre, varen arribar al 23 d'octubre En Barnils y Griera, al 6 de novembre En M. de Montoliu. Deseguida tots tres varen matricularse a la Facultat de Filosofia de l'Universitat. Al matex temps va comensar l'ensenyament especial conforme al «Memorandum» citat. Per facilitar els exercicis y els treballs comuns, els 3 estipendiats y els que soscriu varen llogar un local, aont colocalse un número considerable de revistes romániques, la major part de la biblioteca y mapes geográfichs meus, y axí tenguérem lloch y medis per treballar.

I.) L'ENSENYAMENT

Segons el «Memorandum», el primer semestre de l'estada a Halle anava destinat a posar els Estipendiats en condició de seguir l'ensenyament citat per medi d'una ocupació intensiva ab la llenga alemanya, indispensable per tot estudi filològich. Faltaven als Estipendiats en el comensament dels seus estudis els coneixements elementals de l'alemany y també de la filologia. El coneixement gramatical del llatí y senzillament práctic del catalá, castellá y francès era la base per fundar-hi la seva formació romanística. Per no passar tot el primer semestre solsament en l'estudi de l'alemany, el que soscriu va comensar de seguida ab lliçons especials p'els estipendiats, servintse del francès. D'aquesta manera ja en el primer semestre els elements de la llingüística podien ser l'objecte de l'estudi.

ENSENYAMENT EN EL PRIMER SEMESTRE

1.) Varen ser tractats en exercicis teòrichs y práctichs p'el que soscriu:

a.) *els elements de la gramática y pronuncia de l'alemany.*

Per avansar la formació práctica en l'alemany, va organísarse un cambi diari de lliçons de catalá-alemany y castellá-alemany entre els tres estipendiats y estudiants de l'Universitat. Hi prengueren part principalment aquells estudiants que preparaven una tesis de doctorat sobre el catalá ó el castellá. En Barnils cambiava lliçons ab En Niepage, Büring y Winter; En Griera ab En Koch, Niepage y Büring; En Montoliu ab En Niepage, Koch, Scherping y Ahrens.

b.) *els elements de la gramàtica històrica catalana y romànica en general.*

Interpretant el *Llibre de amich y amat* de R.L ull, s'esposava el mètode d'estudiar històricament una llengua romànica y se detallaven les més importants relacions entre el vell català y el llatí vulgar.

c.) *els elements de la fonètica general y de la catalana en especial.*

Tenint a la mà el *Manual de fonètica* del que soscriu, s'ensenyava l'anàlisi fonètic de sons en general y especialment la funció dels orgues vocals en l'articulació dels sons catalans moderns, aclarada per esperiments fonètics. Relacionat ab axò, se feyen exercicis de transcripció de català y lectura de textos fonètics. Al fi del semestre els Estipendiats eren capaços de transcriure, segons el sistema del *Manual* citat, y d'entendre els sistemes d'En Guilliéron y de l'*Association Phonétique Internationale*.

d.) *els elements de la gramàtica del vell francès.*

S'empleava la *Einführung in das Studium der altfranzösischen Sprache* de Voretzsch. Tenint a la mà *Aucassin et Nicolette*, s'aclaraven escullits capítols de la gramàtica històrica del francès y el desenrotllo d'aquesta llengua.

2.) Va assistirse a les lliçons següents del que soscriu:

a.) *Gramàtica històrica de la llengua francesa (Sintaxis, part primera, edat mitja).*

b.) *Fonètica del francès modern.*

c.) *Interpretació de textos de vell francès (explicació d'*Aucassin et Nicolette*).*

ENSENYAMENT EN EL SEGON SEMESTRE

Contra el plan del *Memorandum* també en aquest semestre va esser possible una estensió del ensenyament.

1.) Vàrem tractar en exercicis teòrics y pràctics:

a.) *Fonètica y morfologia històrica del castellà.*

Varen estudiarse capítols escullits d'aquesta materia, y junt ab estudiants alemanys se feyen disertacions ab la corresponent discussió. En Barnils s'ocupava de les vocals tòniques, En Montoliu de les vocals finals, En Griera de les consonants, estudiant llur desenrotllo del llatí vulgar al castellà.

b.) *Geografia dels dialectes francesos.*

El treballar geograficament un gran número de cartes de l'*Atlas Linguistique de la France* bax el punt de vista fonètic,

morfològich y onomasiològich y la seva discussió y explicació p'els que hi prenien part, servia com a introducció a la geografia llingüística.

c.) *Fonètica general.*

Servint de text el *Lehrbuch der Phonetik* d'En Jespersen, s'analisaven totes les funcions dels orgues vocals teòrica y practicamente, ab referencies a la fonètica catalana, castellana, francesa, italiana y alemanya.

d.) *Filologia romànica en general.*

Bibliografia d'aquexa ciencia; principis del desenrotllo de les llengües; estensió de les llengües y dialectes romànichs.

2.) Va assistirse a les lliçons següents del que soscriu:

a.) *Gramàtica històrica de la llengua francesa (Sintaxis, part segona: època moderna y present).*

b.) *Introducció al francès antich* (Fonètica y morfologia històrica).

c.) *Aclaració de textos francesos antichs.* (Els més antichs monuments de la llengua francesa.)

II.) ELS TREBALLS DELS ESTIPENDIATS

En el primer semestre un treball individual científich era encara impossible als Estipendiats. No possehien per axò la preparació metòdica necessaria. Solsament a la primavera d'aquest any se podia comensar a treballar sobre temes senzills, primerament en l'*Atlas Llingüístich de la Fransa*. En combinació ab les classes, En Barnils s'ocupava del desenrotllo de les vocals, En Montoliu de les consonants y En Grieria dels fenòmens morfòlògichs y onomasiològichs, que servexen de criteris per la regió fronterissa entre el català y el gabatx, en vista d'una publicació colectiva a punt d'estar terminada.

Per l'escursió dialectològica dins Catalunya presuposada per l'Esma. Diputació Provincial ab 300 marcs per cada estipendiat (veyau p. 28, n. 6 del «Memorandum») qu'haurá de verificarse per la tardor de 1910, se comensaven els primers treballs preparatoris en el primer semestre. Se tracta d'una investigació geogràfich-llingüística de la regió fronterissa entre el català y el castellà desde els Pirineus fins a Santa Pola, per fixar geogràficament els criteris catalans cap a l'oest, y per explicar la seva estensió en cada cas segons el desenrotllo de les fronteres polítiques y eclesiàstiques, com també de la vida econòmica local. Per aquest fi se dividia tota la regió fronterissa en tres seccions: 1.) dels Pirineus fins a l'Ebre (Ribagorsa), 2.) desde l'Ebre fins al Palancia; 3.) desde'l Palancia fins a Sta. Pola. De la primera s'encarregá En

Griera, de la segona En Montoliu, de la tercera En Barnils. La colecció de datos per la geografia històrica de tots els pobles que entren en relació va comensarse en el primer semestre y continuarse en el segon.

Després d'acabar els exercicis de fonètica general en el segon semestre, varen emplearse els conexements de la fisiologia dels sons per analisar els sons del catalá segons les diferents maneres d'articular de cada Estipendiat y per fixar ab el sistema alfabètic de Jespersen les diferencies de l'observació recíproca y de la funció individual dels orgues vocals. Els resultats obtinguts serán comprovats en comensar el tercer semestre y després publicats.

La pròxima relació se publicarà a la tardor de 1910.

Halle a 8 Novembre 1909.

BERNHARD SCHAEDEL.

RF-7-30